

# Реферат на тему: "Порівняння "Пісні над піснями" та "Суламіфі" О. Купріна"

Олександр Купрін

"Пісня над піснями" —

невичерпне творче джерело.

(Порівняння "Пісні над піснями"

та "Суламіфі" О.Купріна)

Поклади ти мене, як печатку на серце своє,

як печать на рамено своє, то сильне кохання,

як смерть, заздрощі непереможні, немов той огонь, —

його жар — жар огню, воно полум'я Господа!

Пісня над піснями

У Біблії чудові сторінки присвячено не лише філософствуванню чи повчанню, а й кохання. Чи не кращі з них — оповідь про почуття мудрого царя Соломона та юної дівчини з виноградника Суламіфі.

Це кохання, як і Ізольди та Трістана, Одіссея та Пенелопи, здавна хвилювало багатьох письменників. Зокрема й О.Купріна та Шолом-Алейхема.

Опис зовнішності в повісті О.Купріна "Суламіф":

"...был прекрасен царь, как лилия Саронской долины!

Бледно было его лицо, губы — точно яркая алая лента; волнистые волосы черны иссиня, и в них — украшение мудрости — блестела седина, подобно серебряным нитям горных ручьев, падающих с высоты темных скал Аэрмона; седина сверкала и в его черной бороде, завитой, по обычаю царей ассирийских, правильными мелкими рядами.

Глаза же у царя были темны, как самый темный агат, как небо в безлунную летнюю ночь, а ресницы, разверзшиеся стрелами вверх и вниз, походили на черные лучи вокруг черных звезд. И не было человека во вселенной, который мог бы выдержать взгляд Соломона, не потупив своих глаз. И молнии гнева в очах царя повергали людей на землю" (О.Купрін).

Опис стилізований під біблійний, але кожне порівняння розгорнуто, використано сучасну лексику.

Після розкішної учти Соломон повелів віднести себе в розкішні гірські виноградники. Там вони і стрілися.

(Спершу він чує спів Суламіфі: "Милый женский голос, ясный и чистый, как это росистое утро, поет где-то недалеко, за деревьями. Простой и нежный мотив льется, льется себе, как звонкий ручей в горах..." Потім цар помічає серед грон і саму дівчину: "...видит всю ее под одеждой, как нагую, высокую и стройную, в сильном расцвете тринадцати лет...

Невыразимо прекрасно ее смуглое и яркое лицо. Тяжелые, густые темно-рыжие волосы, в которые она воткнула два цветка алого мака, упругими бесчисленными кудрями покрывают ее плечи, и разбегаются по спине, и пламенеют, пронзенные лучами солнца, как золотой пурпур. Самодельное ожерелье из каких-то красных сухих ягод трогательно и невинно обвивается в два раза ее темную, высокую тонкую шею".

Суламифь була такою гарною, такою чистою, такою світлою цього чудового ранку, що їй неможливо було не полюбити! Вона природна, готова відгукнутися на кохання, бо чекає його, співаючи свою нехитру пісеньку:

Возвращайся скорее, мой милый,  
Будь легок, как серна,  
Как молодой олень  
Среди горных ущелий...

Ось чому слова Соломона "в коханні допомагає лише кохання" сприймаються Суламиф'ю як закон життя).

"Светел и радостен был Соломон в этот день, когда сидел он на троне в зале дома Ливанского и творил суд над людьми, приходившими к нему".

Цар почувався щасливим. Його серце знову пізнало кохання. А щаслива людина не може бути жорстокою. Навпаки, він хоче, щоб кожний цієї миті отримав заряд чистої енергії добра, любові та світла.

Суламифь продала всі свої прикраси, аби купити пахощів. Вона водночас і боїться неминучого, і прагне його. Саме ця роздвоєність почуттів не дала змоги дівчині відчинити двері Соломонові, коли він з'явився у призначений час. Лише опанувавши себе, зрозумівши небезпеку, що загрожувала коханому, вона кидається навздогін тому, кому віддала серце.

А Соломон, забувши, що він цар, якому всі скоряються, молить про любов юнку, боячись її образити чи принизити.

І щасливими були обоє, бо чистим було їхнє почуття.

Соломона справедливо вважали одним із наймудріших людей на землі. Та він не врахував, що жодна жінка не визнає переваги іншої в красі, в здатності любити. Коли цар каже Суламифі: "Увидят тебя царицы, и превознесут, и поклонятся тебе наложницы, и восхвалят тебя все женщины на земле", — він помиляється, бо забуває, що у кохання є страшніший і вічний супутник — ревності.

Для бідної дівчинки з гірського селища цариця — втілення іншого життя, таємничого, прекрасного. Її найяскравіший спогад — як бігла вона за ношами цариці, намагаючись хоч на мить долучитися до іншого, дивовижного світу.

Навколо Соломона було багато розкішних, доступних, але легковажних жінок. Були, певно, й мудрі. Але лише Суламифь змогла дати йому неоціненне: справжнє кохання. Саме з нею Соломон зазнав усю повноту земного щастя і саме їй хотів дати все, чим володів: знання та владу. Він побачив у Суламифі не лише рідкісної душі та краси жінку, а й допитливий розум, вдячного слухача та учня. Їм було добре вдвох, адже кожен із них прагнув не взяти, а віддати.

Астіс — зраджена дружина Соломона. Він розуміє її душевний стан і вибачає страшні оргії, гадаючи, що так їй легше впоратися з власними почуттями, забутися. Він не схвалював її вчинків, але й не заважав. Власне Соломон байдужий до того, що відбувається з колишньою дружиною, людиною, за яку він добровільно взяв відповідальність перед Богом. Можливо, саме за цю відповідальну байдужість до того, "кого ти приручив", і було покарано Соломона?

Астіс не здатна вибачити: її кохання стало так само невмолимою ненавистю. Покинута цариця, навіть в оточенні щиро закоханих у неї людей, прагне смерті Соломона і Суламіфі. І зняряддя її помсти стає юнак, почуття якого, надія на взаємність, штовхають до непоправного.

Величезна скорбота і незнищенна вина перед юнкою, яка довірилася йому, ненароджене життя (Суламіф могла стати матір'ю) волали до закривавленого болем серця Соломона. І тому так природно звучать його слова: "...крепка, как смерть, любовь, и жестока, как ад, ревность; стрелы ее — стрелы огненные. Пламень Божий". Купрін наголошує на тій частині висловлювання, де йдеться про кохання. Ось чому до біблійних слів він додає: "каждая женщина, которая любит, — царица, потому что любовь прекрасна".

Минули віки, та історія кохання Соломона і Суламіфі збереглася і зігріває серця всіх, хто любить. Адже й досі кожен закоханий чоловік відкриває в коханій свою Суламіф, свою царівну.

На перстені царя Соломона було вирізьблено: "І це минеться..." В житті лише одному не дано піти в небуття. Це кохання, любові земній і небесній. На ній і тримається наш неспокійний світ.

"Пісня пісень" —

видатний ліро-епічний твір Старого Заповіту

"Пісня пісень" — калька з гебрійського словосполучення "найкраща з пісень". Авторство цього твору приписують цареві Соломону (970-931 рр. до Р.Хр.), що доволі сумнівно, адже текст створено десь у середині V ст. до Р.Хр., а його остаточна редакція (як свідчить аналіз мови твору) припадає на III ст. до Р.Хр. До іудейського канону священних текстів "Пісню Пісень" було введено у II ст., але й по тому були сумніви, адже поема своїм змістом і художньою формою дуже відрізняється від інших біблійних книг.

Вона склалася з окремих любовних і весільних пісень давніх іудеїв (дослідники налічують їх близько 25-28 у більших чи менших фрагментах). Літературно оброблені та введені до єдиного тексту, вони становлять самотню ліро-епічну єдність з драматичними елементами, надзвичайно поетичну за формою та змістом ліро-драматичну поему, справжній гімн кохання та красі людини. У поемі 117 віршів, канонічно поділених на 8 розділів, кожен з яких містить кілька фрагментів. 1. "Туга молодої за своїм молодим"; "Взаємне оспівування краси"; 2. "Глибоке взаємне кохання"; 3. "Поривання до свого молодого", "Соломон і його лицарі"; 4. "Краса молодої", "Взаємне прагнення"; 5. "Молода з томлінням шукає свого молодого"; 6.

"Молодий знову оспівує красу своєї молодої"; 7. "Іще про красу молодої", "Молода кличе молодого"; 8. "Вічна взаємна любов молодого й молодої".

Сюжету, строго підпорядкованого композиції, у творі немає, та в сукупності пісень він постає досить виразно. Ліричні герої поеми — Соломон і юна Суламіф — сповнені пристрасті. Та мати й брати дівчини не дозволяють їй увести коханого до свого дому, про що вона скаржиться подругам — єрусалимським дівчатам. Почуття любові бореться в душі юнки зі страхом, образ коханого повсякчас перед її очима, притягує, тривожить, не дає спокою. Суламіф хворіє, слабне, їй здається, що коханий стоїть на порозі, і юнка поспішає відчинити йому: "Мій коханий простяг свою руку крізь отвір, — і нутро моє схвилювалося від нього!.. Встала я відчинити своєму коханому, — а з рук моїх капала мирра, і мирра текла на засувки замка з моїх пальців... Відчинила своєму коханому, — а коханий мій зник, відійшов!.." І тоді Сула міф іде в ніч на пошуки Соломона. Сторожа міських воріт побила її... Дівчина просить подруг розповісти принагідно її коханому, що вона знемагає від любові. І на їхнє запитання, чим він кращий від інших, із захопленням описує красу Соломона: "Коханий мій білий і рум'яний, визначніший від десяти тисяч інших. Голова його — щирее золото, його кучері — пальмове віття, чорні, як ворон... Його очі — немов голубки над джерелами водними, у молоці повимивано, що над повним струмком посідали! Його личко — як грядка бальзаму, немов квітники запашні! Його губи — лілеї, з яких капає мирра текуча! Його руки — стовпці золоті, повисаджувані хризолітом, а лоно його — твір мистецький з слонової кості, укритий сапфірами! Його стегна — стовпи мармурові, поставлені на золоті підстави! Його вигляд — немов той Ливан, він юнак — як ті кедри! Уста його — солодощі, і він увесь — жадання..."

Опис краси Соломона — типова народна весільна пісня, "величання женихові". У "Пісні пісень" Соломона називають (за зразком фольклорного словослав'я) царем і пастухом, а Суламіф — пастушкою і царицею. Її красу також змальовано в дусі народнопісенної традиції: "Ти прекрасна, моя ти по друженьку, мов та Тірца, ти хороша, як Єрусалим, ти грізна, як війська з прапорами! Відверни ти свої оченята від мене, бо вони непокоять мене! Твої коси — немов стадо кіз, що хвилями сходять з того Гілеаду! Твої зуби — немов та отара овець, що з купелю вийшли, що котять близнята, і між ними немає неплідної! Мов частина гранатового яблука — скроня твоя за серпанком твоїм! Шістдесят є цариць, і вісімдесят наложниць, а дівчатам немає числа, — та єдина вона — ця голубка моя, моя чиста!"

Згадані описи займають в поемі почесне місце. У них використано яскраві й своєрідні тропи, здебільшого порівняння: "кучері-пальмове віття", "чорні, як ворон", "личко — як грудка бальзаму", "руки — стовпці золоті" тощо.

Суламіф врешті знаходить коханого і, сповнена сором'язливості і чуттєвого захоплення, кличе його в поля.

Автор віднаходить у народних піснях всі найяскравіші та найсильніші засоби для опису любові: вона найсильніша від смерті, її не залити ріками, втіхи кохання кращі від вина.